

stus, qui, Ecclesiam vocaturus ex gentibus, vineens diabolum, dicit: *Gaudete, quia ego vici mundum (Joan. xvi.)?* Quid sibi vult ex ore ejusdem leonis occisi fatus mellis extractus, nisi quia ut conspicimus leges ipsas terreni regni, que aduersus Christum fremuerunt, nunc iam, perempta feritate, dulcedini evangeliæ prædicande etiam munimina præhent? Item quid in seinet ipso expressit quod paucos quidem dum viveret interemit, destructo autem templo, hostes multos cum moreretur occidit? Quia nimur Dominus ab elatione infidelitatis paucos cum viveret, plures vero cum templum sui corporis solveretur, extinxit, atque elatos ex gentibus, quos vivendo sustinuit, simul omnes moriendo prostravit. Jam reliqua ejus quod ei mulier subdola caput raserit, et allophylus illudendum tradiderit, quod captivatus, quod cæcatus, quod ad molam deputatus est, in his non Christus, sed illi figurantur qui solo tantummodo in Ecclesia Christi nomine gloriabantur, et malis acti-

A bus jugiter implicantur. Vir enim sensus rationalis intelligitur, caro autem quasi in typo mulieris accipitur. Si enim mulieri, id est, carni nostræ blandiente libidine, vel reliquis malis operibus consenserimus, gratiam spiritus, quæ Nazaræi crine significatur, nudati expoliamus atque decipimur. Ita enim superbis et peccatoribus violata Christi gratia sicut Samson incisa coma diabolus illudit. Sed quid est quod Samson ille ab allophyliis captus, postquam oculos perdidit, ad molam deputatus est? Quia nimur maligni spiritus, postquam tentationum stimulis intus aciem contemplationis effodiunt, foris hominem in circuitu laborum mittunt. Quod si aliquando idem homo agendo penitentiam redeat, illi velut coma reducitur, id est, gratia resuscitante, reparatur ad salutem. Deinde, cupiditatis ac luxurie subversis columnis, victores hostes dejicit, et reparato certamine in finem fortissime de dæmonibus triumphabit.

QUÆSTIONES SUPER LIBRUM RUTH.

Videamus nunc de Ruth; habet enim ista typum Ecclesie: prius quod alienigena est ex populo gentili; qua, relicta patria et omnibus quæ illius erant, vadit in terram Israel: et cum prohiberet illam soror sua pergere secum, perseverabat dicens: *Quocunque perrexeris pergam. Populus tuus, populus mens: et Deus tuus, Deus meus. Quæ te morentem terra suscepit, in ea moriar.* Quæ uxor sine dubio typum in illa fuisse Ecclesia manifestat. Sic enim Ecclesia ex gentibus ad Dominum convocata, relicta patria sua, quod est idolatria, et omissa universa conversatione terrena, profiteretur Dominum Deum suum esse in quem sancti crediderunt, et illuc se iterum ubi caro Christi post passionem ascendit, et ob ejus nomen in hoc sæculo pati usque ad mortem, et cum sanctorum populo, patriarchis scilicet, prophetis, consociandam. De quorum societate quod sanctis ex stirpe Abrahæ venientibus consociaretur, Moyses in cantico ostendit dicens: *Lætamini, gentes, cum plebe ejus. Id est, vos qui ex gentibus estis eredituri, cum illis qui primi electi sunt æterna letitia exultate. Ingressa autem Ruth cum sororu sua in terram Israel, ob merita obsequiorum suorum prævidetur, ut homini conjungeretur ex Abrahæ stirpe venienti, et primum quidem huic quem ipsa propinquum magis esse credebat: qui negat se posse illi nubere offertur; et recedente illo per testimonium decem majorum, Booz illi conjungitur, et ab ipsis decem senioribus benedicitur, quia prior ipse ex cognatis constitutus se eidem nubere posse. Hoc loco Joannis Baptiste figuram ostendi existimamus, quia cum ipse apostolo Christus putaretur, et interrogatur quis esset, non negavit, sed confessus est dicens, *Christum se non esse (Joan. i, 20).* Et perseverantibus his qui missi erant, et inquietentibus quis esset,*

B respondit: *Ego sum vox clamantis in deserto (Ibid. 25).* Novissime etiam confitetur de Domino ipse dicens: *Qui habet sponsam, sponsus est (Joan. iii, 29).* Se autem amicum sponsi manifestat, cuim adjectit: *Amicus autem sponsi est qui stat, et audit eum, et latetur propter vocem sponsi (Ibid.).* Hunc ergo Christum existinabant, quia Christum in die visitationis sue venisse non intelligebant. Est quippe Ecclesiæ sponsus, qui propheticis vocibus est ante promissus, sed sicut ille propinquus negavit, et postea Ruth junxit Booz: ita Christus, qui vere sponsus Ecclesiæ est, quem prophetarum omnium oracula cecinerant, dignatus est Ecclesiæ assumere et ex omnibus gentibus per totum orbem terrarum Deo Patri innumeros populos offerre. Quod vero excalcat se cognatus ille, veterum consuetudo erat, ut si sponsam sponsus repudiare vellat, discalcentur ille, et hoc esset signum repudi. Proinde excalceari jubetur, ne ad Ecclesiam quasi sponsus calceatus accederet. Hoc enim Christo servabatur, qui verus sponsus erat. *Decem autem majorum natu benedictio:* hoc ostendit in nomine Jesu omnes esse gentes salvandas ac benedicendas. Iota enim apud Graecos decem significat. Quæ prima littera nomen Domini Jesu suminopere scribit. Quæ res: ut diximus, omnes gentes per ipsum salvandas ac benedicendas esse demonstrat. Nec dubitet ergo quisquam hæc ut dicta sunt credere cum videat universa, et ab initio figuris antecedentibus præcucurrisse, et per adventum Domini manifeste adimplenta sic esse, et quæ supersunt hoc modo perficienda in veritate, consonantibus omnibus et vocibus et figuris sacramentis Scripturarum: quæ adimplevit is qui pollicitus est per Filium suum Jesum Christum Dominum, Regem et Salvatorem nostrum, cum quo est illi gloria et honor in saccula sæculorum. Amen.

QUÆSTIONES SUPER REGUM LIBROS.

IN PRIMUM LIBRUM.

CAPUT PRIMUM.

De nativitate Samuelis.

Post librum Judicium sequitur liber Regum. Et aspice tempora. Primo judicum, postea regnum; sicut erit primo judicum, deinde regnum. In quibus quip-

D pe temporibus multis et variis modis sacramenta Christi et Ecclesiæ revelantur. Nam ab ipso exordio regum commutatum sacerdotium in Samuele reprobatum Heli: et commutatum regnum in David, reprobatum Saule, exclamavit prenuntiari novum sacerdotium novumque regnum, reprobatum veteri quod um-